

SBORNÍK NÁRODNÍHO MUZEA V PRAZE

ACTA MUSEI NATIONALIS PRAGAE

XXXVIII B (1982), No. 1 - 2

REDAKTOR: JIŘÍ ČEJKA

ANTONÍN KŮRKA

Zoologické oddělení Národního muzea v Praze

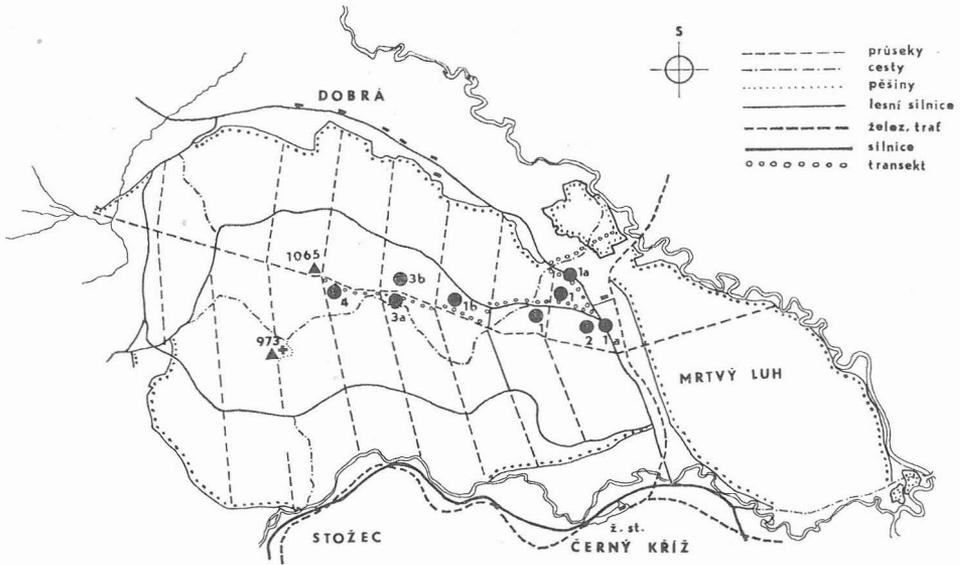
PAVOUCI (ARANEIDA) VRCHU STOŽEC NA ŠUMAVĚ

ÚVOD

Arachnologický průzkum vrchu Stožce na Šumavě, který byl prováděn v letech 1977—1979, byl součástí zoologického výzkumu Chráněné krajinné oblasti Šumava. Tento výzkum byl uskutečněn v rámci rezortního výzkumného úkolu R 21/73 „Přírodní poměry ČSR v současných podmínkách jednotlivých regionů a jejich zpracování muzejními formami“. Cílem mého tématického úkolu s názvem „Faunistický výzkum pavouků Chráněné krajinné oblasti Šumava a státních přírodních rezervací s ohledem na taxonomii a bionomii jednotlivých druhů a potřeby státní ochrany přírody“ měl alespoň zčásti doplnit poznatky o šumavské arachnofauně a to především s ohledem na zájmy a potřeby státní ochrany přírody. Z tohoto důvodu byl preferován arachnologický výzkum navržených maloplošných chráněných území.

Literárních údajů o šumavské arachnofauně je málo. Stěžejním dílem je práce BUCHARA (1972), ve které je jako jedna z modelových lokalit podrobně arachnologicky zpracována Kvildská slať. Autor zde rovněž sumarizuje všechny dřívější nálezy a údaje, týkající se Šumavy (autorů BAUMA, BĀRTY, MARTÍŇKA, MILLERA, NOSKA). Údaje o některých druzích zjištěných u nás jen na Šumavě uvádí MILLER ve svém Klíči (1971).

Literární údaje o arachnofauně Stožce prakticky neexistují; někteří arachnologové zde však orientační průzkum prováděli (Buchar, Kasal aj.).

Obr. 1: Mapa sledovaného území. 1 — smrčina; 1a — okraj smrčiny; 1b — umístění formalinových zemních pastí ve smrčině; 2 — paseka; 3a — Medvědice - jižní svah; 3b — Medvědice - severní svah; 4 — Stožec - vrchol.

Abb. 1: Mappe der geprüfte Fläche. 1 — Fichtenbestand; 1a — Rand des Fichtenbestandes; 1b — Formalinfallen auf der Untersuchungsstelle Fichtenbestand; 2 — Lichtung; 3a — Medvědice - Südhang; 3b — Medvědice - Nordhang; 4 — Stožec - Gipfel.

CHARAKTERISTIKA ZKOUMANÉHO ÚZEMÍ

Na zalesněném území Stožce byla zkoumána tato stanoviště:

1. Smrkový porost (dále také smrčina); arachnologické sběry byly prováděny na těchto biotopech:

a) vysokokmenný kulturní les na mírném úpatním svahu pod cestou Poválkou, cca 500 m VSV křižovatky Poválky s příčným průsekem, cca 780 m n. m.

Charakteristika: starý (mýtný), silně proředěný, vysokokmenný porost s výraznou převahou smrku na svěží hluboké humózní, jen mírně balvanité půdě na úpatní části svahu Stože. Výrazně zvýšená pokryvnost podrostu (bylinného), s lokálním množením světlomilných a nitrofilních druhů svěžích stanovišť. E3 (do 45 m, Ø do 70 cm): *Picea abies*, *Fagus sylvatica*; E2: *Lonicera nigra*; E1 *Milium effusum*, *Agrostis tenuis*; *Petasites albus*, *Impatiens noli-tangere*, *Senecio fuchsii*, *Galium odoratum*, *Pulmonaria officinalis*, *Oxalis acetosella*, *Lamium montanum*, *Ranunculus lanuginosus*, *Stellaria nemorum*, *Chrysosplenium alternifolium*, *Urtica dioica*, *Dryopteris filix-mas*;

b) vysokokmenná kulturní smrčina na svahu pod cestou Poválkou cca 350 m VSV křižovatky Poválky s příčným průsekem, cca 780 m n. m.

Charakteristika: starý kulturní porost na svěží hluboké, jen mírně balvanité půdě v dolní části svahu Stožce pod vrstevnicovou cestou. Sklon cca 10° k S. E₃ (do 40 m, Ø do 50 m): *Picea abies*; E₂: *Lonicera nigra* (silný zápoj); E₁: *Milium effusum*; *Lamiaeum montanum*, *Oxalis acetosella*, *Petasites albus*, *Galium odoratum*, *Stellaria nemorum*, *Urtica dioica*, *Senecio fuchsii*, *Dryopteris filix-mas*, *Athyrium filix-femina*, *Viola reichenbachiana*, *Adoxa moschatellina*, *Impatiens noli-tangere*, *Gymnocarpium dryopteris*, *Myosotis sylvatica*, *Pulmonaria officinalis*, *Sorbus aucuparia*;

c) vysokokmenný smrkový porost pod lesním průsekem, cca 550 m VJV lovecké chaty na Medvědicí, cca 825 m n. m.

Charakteristika: kulturní porost s převahou smrku na svahové suti s hlubokou svěží půdou. Sklon cca do 5° k SV. Zkusná plocha založena na kontaktu dvou různorodých stanovišť: 1. kulturní smrčina na víceméně sušší svahové suti, 2. přirozenému stavu bližší porost na zvlhčené, svěží suti v úvalové depresi potoka, s charakterem podmáčené (azonální) jedlové smrčiny; zde byly umístěny zemní formalinové pasti. E₃ (do 35 m, Ø do 60 cm): *Picea abies*, *Ulmus glabra*, *Fagus sylvatica*; E₂ (dosti silný zápoj): *Lonicera nigra*; E₁ *Calamagrostis villosa*, *Avenella flexuosa*, *Calamagrostis arundinacea*, *Milium effusum*, *Melice nutans*; *Oxalis acetosella*, *Stellaria nemorum*, *Lycopodium annotinum*, *Luzula sylvatica*, *Galium odoratum*, *Petasites albus*, *Dryopteris dilatata*, *Athyrium filix-femina*, *Gymnocarpium dryopteris*, *Viola reichenbachiana*, *Lamiaeum montanum*, *Scrophularia nodosa*, *Ajuga reptans*, *Urtica dioica*, *Chrysosplenium alternifolium*, *Vaccinium myrtillus*, *Soldanella montana*, *Pulmonaria officinalis*, *Sorbus aucuparia*.

Orientační sběr byl prováděn (sklepáváním spodních větví smrků) na okraji smrčiny podél místní silnice (severovýchodní až východoseverovýchodní expozice, cca 750 m n. m. Protože se jedná o naprosto odlišný typ biotopu, nejsou druhy zde zjištěné zahrnuty do arachnofauny stanoviště „smrkový porost“, ale jsou vyčleněny zvlášť jako arachnofauna „okraje smrčiny“.

2. Paseka jako druhotně odlesněná a znovu osázená plocha zalesněného území Stožce. Holina s několikaletým zalesněným smrkem z výsady při cestě Poválce, cca 757 m n. m.

Charakteristika: širší stará holina na bohatém svěžím stanovišti (analogickém porostu na stanovišti 1a), s cca pětiletou, málo úspěšnou výsadbou smrku (silné zabuření na svěžích a bohatých stanovištích po prosvětlení starého porostu, charakteristické pro rastenberské syenodiority). Charakteristické stopy po ošetření herbicidem ve vegetační sezóně 1979. E₂: *Picea abies* (cult.), *Lonicera nigra*, *Daphne mezereum*; E₁: *Juncus effusus*, *Milium effusum*, *Deschampsia caespitosa*, *Calamagrostis arundinacea*, *Carex brizoides*; *Urtica dioica*, *Petasites albus*, *Senecio fuchsii*, *Myosotis sylvatica*, *Ajuga reptans*, *Cirsium palustre*, *Ranunculus repans*, *Dryopteris filix-mas*, *Veronica chamaedrys*, *Gnaphalium sylvaticum*, *Lamiaeum montanum*, *Taraxacum officinale*, *Moehringia trinervia*, *Silene dioica*, *Dryopteris dilatata*.

3. Navržená státní přírodní rezervace „Prales Medvědice“ — pralesovitý porost v horní části kupy Stožce u kóty zvané Stožeček (964,5 m

Obr. 2: Paseka

Abb. 2: Lichtung

n. m.), dělí se výraznými souvislými skalními bloky na dvě části se sutí a kamenitou půdou. Skalní bloky spadají strmě dolů a tvoří skalní římsy, pod nimiž bývají mohutné balvanité suťové kužele (PRŮŠA, 1977). Výzkum byl prováděn odděleně na jižním a severním svahu;

a) jižně exponovaný svah (dále Medvědice — jižní svah): smíšený vysokokmenný porost na sušších balvanitých zpevněných sutích jižního sklonu temena Medvědice, cca 70 m SZ od lovecké chaty, cca 960 m n. m. Charakteristika: starý vysokokmenný smíšený porost s převahou buku na suťovitém až skalnateém zvlněném terému. Sklon 5—10 (20)° k jihu až jihojihovýchodu. Mělký, celkově víceméně sušší půda s hojným až převažujícím horninným skeletem; četné balvany hrubé suťe až skalní bloky na povrchu. E₃ (do 40 m, Ø do 80 cm): *Fagus sylvatica*, *Ulmus glabra*, *Picea abies*, *Acer pseudoplatanus*; E₁: *Festuca altissima*, *Calamagrotis arundinacea*, *Calamagrotis vilosa*, *Milium effusum*; *Sanicula europaea*, *Lamium montanum*, *Pulmonaria officinalis*, *Chaerophyllum hirsutum*, *Senecio fuchsii*, *Athyrium filix-femina*, *Dryopteris dilatata*, *Dryopteris filix-mas*, *Urtica dioica*, *Stellaria nemorum*, *Myosotis sylvatica*, *Galeopsis pubescens*, *Actaea spicata*, *Viola reichenbachiana*, *Oxalis acetosella*, *Galium odoratum*, *Fragaria vesca*, *Daphne mezereum*.

Jen orientačně byl konán průzkum také na stanovišti smíšeného vysokokmenného porostu s převahou jedle a smrku v sedle, cca 160 m jz. pod vrcholem Medvědice, cca 955 m n. m., se sklonem 3—5° k jihu, s hlubokou svěží půdou s nehojným horninným skeletem a ojedinělými velkými balvany při půdním povrchu, kvalitativně obdobného porostového složení jako na Medvědici — jižním svahu. Získané arachnologické údaje jsou přiřazeny k údajům z Medvědice — jižního svahu.

b) Severně exponovaný svah (dále Medvědice — severní svah): smíšený vysokokmenný porost na severním svahu pod temenem Medvědice, cca 230 m SSZ od lovecké chaty, cca 925 m n. m.

Charakteristika: starý smíšený porost s převahou buku na svahové blokové suti, s výrazně zvlhčenou humózní půdou. Sklon cca 15–20° k S. Četné balvany a skalní bloky při půdním povrchu. E3 (do 45 m, Ø do 80 cm): *Fagus sylvatica*, *Picea abies*, *Abies alba*, *Acer pseudoplatanus*, *A. platanoides*, *Ulmus glabra*; E2: *Picea abies*, *Fagus sylvatica*, *Lonicera nigra*; E1: *Milium effusum*, *Festuca altissima*; *Dryopteris dilatata*, *Gymnocarpium dryopteris*, *Stellaria nemorum*, *Urtica dioica*, *Petasites albus*, *Lamiasstrum montanum*, *Galium odoratum*, *Dryopteris filix-mas*, *Oxalis acetosella*, *Impatiens noli-tangere*, *Senecio fuchsii*, *Pulmonaria officinalis*.

4. Navrhovaná státní přírodní rezervace „Stožec“ (dále Stožec — vrchol). Byly zkoumány společně dva biotopy:

a) smíšený vysokokmenný porost na akumulární plošině pod suťovým kuzelem, cca 250 m jihovýchodně vrcholu Stožce, cca 1000 m n. m.

Charakteristika: starý vysokokmenný porost přirozeného složení na hlubší svěží půdě akumulární plošiny VJV pod suťovým kuzelem vrcholu Stožce. Sklon do 5° k VJV, ojedinělé balvany při půdním povrchu. E3 (do 40 m, Ø do 80 cm): *Ulmus glabra*, *Fagus sylvatica*, *Acer pseudoplatanus*, *Picea abies*; E1: *Milium effusum*, *Festuca altissima*; *Urtica dioica*, *Galium odoratum*, *Mercurialis perennis*, *Pulmonaria obscura*, *Senecio fuchsii*, *Impatiens noli-tangere*, *Stellaria nemorum*, *Lamiasstrum montanum*, *Chaerophyllum hirsutum*, *Viola reichenbachiana*, *Petasites albus*, *Lycopodium annotinum*;

b) jasanová facie ve smíšeném svahovém porostu, cca 120 m JV vrcholu Stožce, cca 1025 m n. m.

Charakteristika: starý vysokokmenný jasanový porost (zřejmě ze skupinové výsadby) s mírnou příměsí dalších dřevin, na vlhké svahové suti. Sklon 10–30° k J. Svěží, hluboká půda na zpevněné suti s hrubými balvany. E3 (do 30 m, Ø do 70 cm): *Fraxinus excelsior*, *Ulmus glabra*, *Acer pseudoplatanus*, *A. platanoides*, *Picea abies*, *Fagus sylvatica*, *Sorbus aucuparia*; E1: *Festuca altissima*, *Milium effusum*; *Urtica dioica*, *Impatiens noli-tangere*, *Mercurialis perennis*, *Petasites albus*, *Senecio fuchsii*, *Stellaria nemorum*, *Galium odoratum*, *Lamiasstrum montanum*, *Dryopteris dilatata*, *Pulmonaria officinalis*, *Dryopteris filix-mas*, *Chaerophyllum hirsutum*, *Adoxa moschatellina*. [Údaje o charakteristice flóry a vegetace na pokusných plochách jsou čerpány ze zprávy KUČERY, 1980. Dominanty nejsou uvedeny kurzívou.]

Výzkum byl prováděn v nadmořské výšce 750–1025 m n. m. Co se týče geologického podkladu, je možno jej u většiny lokalit ve vlastním masívu Stožce charakterizovat jako syenodiorit rastenberského typu, tedy granitoidní horninu velmi příznivě zásobenou příslušnými živinami ve zvětralině, která má navíc i fyzikální půdotvorné vlastnosti. Někde vystupují mozaikovitě i granitoidy jiného typu (zřejmě chudší drobnozrnější dvojslídny granodiorit) a i granitizované žuly (KUČERA, 1980). Podle PRŮŠÍ (1977) tvoří geologický podklad Medvědice porfyritová žula, blízká sienitu, velmi hrubozrná, časté jsou velké živcové vrostlice. Rozpadá se na hrubé kvádrové balvany o velikosti až 1 m a zvětrává v hluboce navětralý písčité detritát.

Klimatické podmínky (údaje ze stanice České Žleby — Dobrá, 766 m n. m.):

Obr. 3: Smrčina — Abb. 3: Fichtenbestand

- a) průměrné měsíční srážky v mm (leden — prosinec):
55 50 43 57 75 89 100 87 65 60 53 59,
za rok průměrně 793, v období duben—říjen 473 mm (PRŮŠA, 1977);
- b) průměrné měsíční teploty ve °C (Atlas podnebí ČSR, Praha, 1958)
(leden—prosinec):
-4, -3, 0, 4, 10, 12, 14, 13, 10, 5, 0, -3;

průměrná roční teplota 5 °C, v období duben—říjen 11 °C. Vegetační období je 120 dní, území náleží do klimatické oblasti C₁ — chladná oblast, okrsek mírně chladný. Území Stožce je řazeno do smrko-bukového vegetačního lesního stupně (PRŮŠA, 1977). Podle MIKYŠKY (1972) patří geobotanické území Stožce z větší části do mapované vegetační jednotky květnaté bučiny (Eu-Fagion), z menší části do jednotky suťové lesy (Tilio-Acerion).

K výzkumu arachnofauny zalesněného území Stožce byla vytypována stanoviště, která měla zastupovat čtyři hlavní porostní typy území: smrkové porosty, smíšené a listnaté porosty a holiny. Výběr těchto lokalit je ovšem jen velmi hrubý — rozsáhlé území Stožce je velmi různorodé a arachnologické vyhodnocení vytypovaných stanovišť nemůže být zdaleka aplikováno na celý zalesněný prostor Stožce.

MATERIÁL A METODIKA

Na sledovaném území bylo získáno celkem 3670 kusů pavouků, z nichž 2963 bylo determinováno do druhů. Nedeterminovatelná juvenilní stadia nebyla do hodnocení pojata. Nedospělí jedinci, kteří mohli být určeni do

druhů, jsou v přehledu uváděni jen v případě, nebyl-li chycen na stanovišti dospělec téhož druhu.

Materiál byl získáván těmito metodami:

1. metodou formalinových pastí: zavařovací sklenice o obsahu 1 litr zakopány až po okraj do země a naplněné do 1/3 obsahu 4% formalinem. Touto metodou byla zjišťována arachnofauna epigeonu. Jediná metoda, pracující i kvantitativně. Pasti byly umístěny po třech na lokalitách smrčina, Medvědice — jižní svah, Medvědice — severní svah a Stožec — vrchol. Pasti byly umístěny po dva roky, v roce 1978 byly umístěny 11. 5., vybírány 21. 6., 19. 7., 30. 8., 3. 10., 8. 11; v roce 1979 byly položeny 9. 5., vybírány 19. 6., 12. 7., 28. 8., 1. 10. a 8. 11.;

2. metodou smyků bylinného patra: na všech stanovištích;

3. metodou sklepávání keřů (a spodních větví smrků): jen na stanovištích, kde je dostatečně vyvinuto keřové patro (paseka, smrčina, spodní větve smrků na okraji smrčiny);

4. metodou prosevu lesní hrabanky, mechu a trouchu: na všech stanovištích;

5. metodou individuálního sběru: pod kameny, ve skalních štěrbinách, v suti, pod kůrou padlých kmenů, na povrchu substrátu (*Lycosidae*), v sítích (*Araneidae*).

Jak vyplývá z uvedené metodiky, byla detailně zkoumána stanoviště smrčina, Medvědice — jižní a severní svah a Stožec — vrchol. Paseka byla sledována jen orientačně, podobě i okraj smrčiny. Hlavní pozornost byla zaměřena na navrhovaná chráněná území — SPR Stožec a SPR Prales Medvědice.

VÝSLEDKY VÝZKUMU

a) Systematický přehled druhů arachnofauny sledovaných stanovišť Stožce

V přehledu uvádím 116 druhů pavouků, zjištěných na sledovaných stanovištích vrchu Stožce v letech 1977—1979. (Na jiných místech v práci je uvedeno 118; přičítám neurčený druh juv. *Evarcha* sp. a zatím neurčený druh *Porrhoma* sp.) Je uveden počet získaných dospělých kusů na jednotlivých stanovištích (SM — smrčina, OS — okraj smrčiny, PS — paseka, MJ — Medvědice - jižní svah, MS — Medvědice - severní svah, SV — Stožec - vrchol; f — samice, m — samec). Data týkající se juvenilních stadií jsou uvedena jen v případě, nebyl-li na daném stanovišti získán dospělec stejného druhu. Údaje s označením FP jsou nálezy ve formalinových pastech. Dále je u každého druhu uvedena jeho příslušnost k jedné ze základních složek arachnofauny Čech a stupeň reliktnosti výskytu (BUCHAR, 1972), údaje jsou uvedeny zkratkami: P — psychrofilní složka, N — nespecifická složka, S — synantropní složka, ? — příslušnost není zatím pro malý počet údajů stanovena; RI — reliktnost I. řádu, obývající stanoviště blízká se původnímu stavu nebo stanoviště charakteristická pro dřívější typy klimatu, RII — reliktnost II. řádu, žijící na zalesněných a jiných nedevastovaných stanovištích, E — expanzivní

druhy rozšířené i na uměle odlesněných stanovištích. Není-li některý z těchto údajů uveden, znamená to, že chybí pro tento druh i v příslušné literatuře.

Čeleď: *Ciniflonidae*

Rod: *Ciniflo* BLACKWALL, 1841

1. *Ciniflo claustrarius* (HAHN, 1831)
P, RII; SM — 2m 1f, PS — 1f, MJ — 11m 11f, MS — 6m 7f, SV — 13m 9f. Na všech stanovištích v pastech, pod kameny, v prosevu, pod kůrou padlých kmenů.
2. *Ciniflo fenestralis* (STROEM, 1768)
P, E; MJ — 3f pod kůrou padlého buku a smrku a v prosevu, VS — 1 juv. v prosevu.

Čeleď: *Dictynidae*

Rod: *Dictyna* SUNDEVALL, 1833

3. *Dictyna pusilla* THORELL, 1856
P, RII; OS — 6m.

Čeleď: *Dysderidae*

Rod: *Harpactes* TEMPLETON, 1835

4. *Harpactes lepidus* (C. L. KOCH, 1839)
P, RII; SM — 8m, MJ — 18m 2f, MS — 1 m, SV — 1m 1f. Jen ve formalinových pastech na všech stanovištích.

Rod: *Segestria* LATREILLE, 1804

5. *Segestria senoculata* (L., 1758)
P, RII; MJ — 1f v prosevu, juvenilní kusy i pod kůrou buku a ve formalinových pastech.

Čeleď: *Gnaphosidae*

Rod: *Zelotes* DISTAL, 1848

6. *Zelotes clivicola* (L. KOCH, 1870)
P, RII; MS — 1f

Čeleď: *Clubionidae*

Rod: *Clubiona* LATREILLE, 1804

7. *Clubiona lutescens* WESTRING, 1851
P, E; OS — 1m, PS — 3f na bylinném patře, MJ — 1f FP.
8. *Clubiona reclusa* O. P. CAMBRIDGE, 1863
P, E; SM — 1m, PS — 1m 6f, MJ — 1f, SV — 1f, vše jen ve smycích bylin.
9. *Clubiona subsultans* THORELL, 1875
P, RII; SM — 1m 4f získané všemi metodami odchyty, OS — 1 juv., PS — 1f na povrchu půdy.
10. *Clubiona trivialis* C. L. KOCH, 1843
N, RII; OS — 1m 1f.

Čeleď: *Sparassidae*

Rod: *Micrommata* LATREILLE, 1804

11. *Micrommata roseum* (CLERCK, 1757)
?, RII; PS — 1m 3f 4juv., MJ — 1m, vše ve smycích bylin.

Čeleď: *Thomisidae*

Rod: *Diaea* THORELL, 1869

12. *Diaea dorsata* (FABRICIUS, 1777)
P, RII; OS — 1f.
- Rod: *Misumena* LATREILLE, 1804
?, RII; PS — 3f na bylinách a keřích.
- Rod: *Philodromus* WALCKENAER, 1825
14. *Philodromus aureolus* (CLERCK, 1757)
?, E; SM — 1f FP, MJ — 2f na bylinách, MS — 1 juv. na bylinách.
15. *Philodromus collinus* C. L. KOCH, 1835
P, RII; SM — 1m 2f na bylinném a keřovém patře, OS — 2f, PS — 1f ve smycích bylin.
- Rod: *Xysticus* C. L. KOCH, 1835
16. *Xysticus acerbus* THORELL, 1872
PS — 1f, MJ — 2f, vše ve smycích bylinného patra. Na suchých lokalitách velmi vzácně (MILLER, 1971). BUCHAR, 1971 jej uvádí ještě v seznamu pavouků, pro které se nedochovaly dokladové materiály (pro Čechy). V poslední době byl zjištěn na několika místech v Čechách. Stožec je tedy další lokalitou jeho výskytu.
17. *Xysticus cristatus* (CLERCK, 1757)
N, E; SM — 1f ve smycích bylin.

Čeľad *Lycosidae*

- Rod: *Alopecosa* SIMON, 1885
18. *Alopecosa aculeata* (CLERCK, 1758)
P, RII; PS — 1f, MJ — 1f.
- Rod: *Pardosa* C. L. KOCH, 1848
19. *Pardosa amentata* (CLERCK, 1758)
P, E; SM — 1f, PS — 2m 11f, na obou stanovištích na povrchu půdy a na listech devětsilu.
20. *Pardosa lugubris* (WALCKENAER, 1802)
N, RII; PS — 3f, MJ — 1m 2f, MS — 1m FP, SV — 3m 1f. Na pasece na listech devětsilu a na substrátu, v pralesních porostech zjištěn v pastech, na Medvědicí na substrátu až na okraji sedla (slunné, relativně suché místo).
21. *Pardosa pullata* (CLERCK, 1758)
N, E; PS — 3f.
22. *Pardosa riparia* (C. L. KOCH, 1833)
N, RI; PS — 1m 3f.
23. *Pardosa sordidata* (THORELL, 1875)
SM — 1f, PS — 4m 39f, MJ — 2m 2f, SV — 5m 3f. Velmi vzácný druh v lesních a horských biotopech, ve kterých hypsometricky vystupuje až do výše 1600 m (MILLER et SVATOŇ, 1974). Na Stožci zjištěn kromě severního svahu Medvědice na všech zkoumaných stanovištích při smycích bylin, v pralesních porostech též v zemních pastech.
- Rod: *Pirata* SUNDEVALL, 1833
24. *Pirata hygrophilus* (THORELL, 1872)
P, RII; MJ — 1f FP.

Čeľad: *Pisauridae*

- Rod: *Dolomedes* LATREILLE, 1804

25. *Dolomedes fimbriatus* (CLERCK, 1758)
P, RII; PS — 1 juv. smyky bylin.
Rod: *Pisaura* SIMON, 1885
26. *Pisaura mirabilis* (CLERCK, 1758)
?, RII; OS — 1 juv.
Čeľad' *Agelenidae*
Rod: *Amaurobius* C. L. KOCH, 1836
27. *Amaurobius inermis* (L. KOCH, 1868)
P, RII; SM — 5m 5f FP.
28. *Amaurobius terrestris* (WIDER, 1834)
N, RII; SM — 6m, MJ — 33m 14f, MS — 9m 4f, SV — 13m 5f.
Kromě paseky na všech sledovaných stanovištích v pastech, v pralesních porostech také pod kůrou padlých kmenů.
Rod: *Cryphoeca* THORELL, 1870
Cryphoeca silvicola (C. L. KOCH, 1834)
P, RII; SM — 1m 2f, OS — 1f, PS — 1m 1f, MJ — 10m 7f, MS — 4m 12f, SV — 5m 1f. Na sledovaném území na všech stanovištích v pastech a v prosevu, atypický je nález 1f na spodních větvích okraje smrčiny.
Rod: *Cybaeus* L. KOCH, 1868
30. *Cybaeus angustiarum* L. KOCH, 1868
P, RII; SM — 19m 6f FP, MJ — 15m 9f FP, MS — 25m 9f FP, SV — 34m 16f FP v prosevu a v suti.
Rod: *Tegenaria* LATREILLE, 1804
31. *Tegenaria silvestris* (L. KOCH, 1872)
N, RII; SM — 1f v prosevu, MJ — 4m 1f FP, MS — 2m FP, SV — 5m 6f FP a v suti.
32. *Tegenaria torpida* (C. L. KOCH, 1834)
P, RII; SM — 2m 2f, MJ — 5m, MS — 3m, SV — 5m. Na všech zalesněných lokalitách, převážně v pastech.
Čeľad' *Theridiidae*
Rod: *Enoplognatha* PAVESI, 1880
33. *Enoplognatha ovata* (CLERCK, 1757)
N, E; SM — 1 juv., OS — 1 juv., PS — množství juv., MJ — 1m 1f, MS — 1f, vše ve smycích bylinného patra, na pasece i v prosevu.
Rod: *Episinus* LATREILLE, 1809
34. *Episinus angulatus* (BLACKWALL, 1836)
P, RII; OS — 1 juv.
Rod: *Neottiura* MENGE, 1868
35. *Neottiura bimaculatum* (L., 1767)
N, E; PS — 1 subad. m na bylinách.
Rod: *Robertus* CAMBRIDGE, 1879
36. *Robertus lividus* (BLACKWALL, 1836)
P, E; MJ — 3f, MS — 2m 2f. Jen v pralesovitých porostech v pastech, v prosevu hrabanky, v mechu, pod kůrou padlého kmenu buku.
37. *Robertus scoticus* JACKSON, 1914
P, RI; SM — 1f, SV — 1f, oba v prosevech.
Rod: *Steatoda* SUNDEVALL, 1833

38. *Steatoda bipunctata* (L. 1758)
S, E; PS — 1f na kusu borového kmenu.
- Rod: *Theridion* WALCKENAER, 1855
39. *Theridion pallens* (BLACKWALL, 1834)
P, RII; SM — 1f na bylinách.
40. *Theridion sisymphum* (CLERCK, 1757)
P, E; PS — 14f na bylinách, keřích a smrčcích.
41. *Theridion tinctum* (WALCKENAER, 1802)
N, RII; OS — 4f.
42. *Theridion varians* (HAHN, 1831)
?, E; OS — 1f.
- Čeľad: *Nesticidae*
- Rod: *Nesticus* THORELL, 1869
43. *Nesticus cellulanus* (CLERCK, 1757)
S, E; SV — 2f v suti.
- Čeľad: *Tetragnathidae*
- Rod: *Pachygnatha* SUNDEVALL, 1823
44. *Pachygnatha degeeri* (SUNDEVALL, 1830)
N, E; MJ — 2f FP.
45. *Pachygnatha listeri* (SUNDEVALL, 1830)
N, RII; PS — 1f na bylinách.
- Rod: *Tetragnatha* LATREILLE, 1804
46. *Tetragnatha pinicola* (L. KOCH, 1870)
N, RII; PS — 1m na keři, MJ — ve smycích bylin.
- Čeľad: *Araneidae*
- Rod: *Araneus* CLERCK, 1758
47. *Araneus alpicus* (L. KOCH, 1869)
P, RI; SM — 1f, OS — 1m, PS — 1m, MJ — 1m, MS — 1m 1f, SV — 1f. Druh zjištěn na všech sledovaných biotopech kromě severního svahu Medvědice, a to na bylinném patře, na okraji smrčiny na spodních větvích smrků.
48. *Araneus ceropegius* (WALCKENAER, 1802)
?, RII; PS — 3 juv. na keřích a bylinách, zřejmě proniká z okolních nezalesněných biotopů.
49. *Araneus cucurbitinus* (CLERCK, 1758)
N, E; OS — 1 juv., SV — 1 juv. na bylinách.
50. *Araneus diadematus* (CLERCK, 1758)
N, E; SM — 1f, OS — 2f, PS — 1m 2f. Sítě mezi keři zimolezu ve smrčině a na pasece, také na okraji smrčiny mezi větvemi smrků.
51. *Araneus marmoreus* (CLERCK, 1758)
P, RII; OS — 1f, PS — 2f.
52. *Araneus sturmi* (HAHN, 1831)
P, RII; SM — 2f, OS — 1f, PS — 7 juv.
- Rod: *Cyclosa* MENGE, 1886
53. *Cyclosa conica* (PALLAS, 1772)
P, RII; SM — 12 juv., PS — 5 juv. na keřích zimolezu a na spodních větvích smrků.
- Rod: *Meta C.* L. KOCH, 1836

54. *Meta menardi* (LATREILLE, 1804)
P, E; SV — 1 juv. v suti.
55. *Meta mengei* (BLACKWALL, 1869)
P, RII; SM — 14m 18f, OS — 1m 2f, PS — 1m 7f, MJ — 6m 19f,
MS — 12m 11f, SV — 11m 6f. Na všech stanovištích ve smycích
bylin, na pasece a ve smrčíně i na keřích a na spodních větvích
na okraji smrčiny.
56. *Meta merinae* (SCOPOLI, 1763)
S, E; SM — 1m 1f v prosevu mechu a v suti, MS — 1f v suti, SV —
1 juv. v suti.
- Rod: *Zygiella* CAMBRIDGE, 1902
57. *Zygiella montana* C. L. KOCH, 1839
P, E; SV — 1 juv. v prosevu hrabanky.
- Čeled': *Linyphiidae*
- Rod: *Bathyphantes* MENGE, 1866
58. *Bathyphantes approximatus* (O. P. CAMBRIDGE, 1871)
P, RII; OS — 1f.
59. *Bathyphantes gracilis* (BLACKWALL, 1841)
N, RII; SV — 1m FP.
60. *Bathyphantes nigrinus* (WESTRING, 1851)
?, RII; SM — 6m 5f, PS — 6m 3f, MS — 1f FP, SV — 1m 2f FP.
Ve smrčíně, na pasece a na jižním svahu Medvědice na bylinách, na
vrcholu Stožce jen v pastech.
- Rod: *Bolyphantes* C. L. KOCH, 1837
61. *Bolyphantes alticeps* (SUNDEVALL, 1832)
P, RII; SM — 17m 17f ve smycích bylin, PS — 25m 21f ve smycích
bylin, MJ — 2m 1f FP, 76m 60f ve smycích bylin, MS — 1f FP, 17m
33f ve smycích bylin, SV — 3m FP, 43m 29f ve smycích bylin.
- Rod: *Centromerita* F. DAHL, 1912
62. *Centromerita bicolor* (BLACKWALL, 1833)
P, E; SV — 1m ve smycích bylinného patra.
- Rod: *Centromerus* DAHL, 1886
63. *Centromerus arcanus* (O. P. CAMBRIDGE, 1873)
P, RII; MJ — 1m FP, MS — 1f v prosevu.
64. *Centromerus expertus* (O. P. CAMBRIDGE, 1871)
P, E; MJ — 1f FP.
65. *Centromerus pabulator* (O. P. CAMBRIDGE, 1875)
P, RI; SM — 14m 2f FP, MJ — 3m FP, 1f prosev, MS — 5m FP,
SV — 4m 4f FP a prosev.
66. *Centromerus sellarius* (O. P. CAMBRIDGE, 1875)
P, RII; SM — 5m 3f, MJ — 9m 3f, MS — 3m 5f, SV — 4m 2f, vše
ve formainových pastech.
67. *Centromerus sylvaticus* (BLACKWALL, 1841)
N, E; SM — 13m FP, MJ — 29m 9f FP a prosev, SV — 23m 5f FP.
- Rod: *Diplostyla* EMERTON, 1882
68. *Diplostyla concolor* (WIDER, 1834)
P, E; MJ — 21m 20f, MS — 7m 5f, SV — 5m 2f. Jen v pralesních
porostech v zemních pastech, v hrabance a na bylinách.
- Rod: *Drapetisca* MENGE, 1866

69. *Drapetisca socialis* (SUNDEVALL, 1835)
P, E; SM — 1f FP, MS — 1m, SV — 1m. Na kmenech smrků, buků a borovic zvláště (MILLER et SVATOŇ, 1974). BUCHAR, 1972 jej označuje za typický stromový druh, uvádí však nálezy i ve smycích na louce [atypické stanoviště na Kvildě, Šumava]. V porovnání s těmito údaji byl na Stožci jeden exemplář nalezen v zemní pasti, na severním svahu Medvědice a na vrcholu Stožce po jednom kuse ve smycích bylin.
- Rod: *Floronia* SIMON, 1887
70. *Floronia bucculenta* (CLERCK, 1758)
P, RII; PS — 1f ve smycích bylinného patra.
- Rod: *Helophora* MENGE, 1886
71. *Helophora insignis* (BLACKWALL, 1841)
P, RII; SM — 2f, MJ — 20m 36f, MS — 25m 46f, SV — 27m 33f. Kromě paseky výskyt na všech ostatních zkoumaných stanovištích na bylinách, keřích, též v pastech a v prosevu.
- Rod: *Kaestneria* SIMON, 1834
72. *Kaestneria dorsalis* (WIDER, 1834)
P, RII; OS — 1m 11f, PS — 1f na bylinách.
- Rod: *Labulla* SIMON, 1884
73. *Labulla thoracica* (WIDER, 1834)
SM — 1f, MJ — 1m, MS — 1m FP, 10m, SV — 1f. Kromě paseky výskyt na všech zkoumaných stanovištích v trouchu, pod kůrou stromů, v detritu, také 1 nález v zemní pasti.
- Rod: *Lepthyphantes* MENGE, 1886
74. *Lepthyphantes alacris* (BLACKWALL, 1853)
P, RII; SM — 69m 107f, MJ — 15m 14f, MS — 27m 35f, SV — 12m 15f. Kromě paseky na všech ostatních zkoumaných stanovištích, ve smrčině v zemních pastech, na bylinách, na keřích zimolezu a na malých smrčcích, v pralesních porostech zjištěn v pastech, ve smycích bylinného patra, též pod kůrou padlých kmenů a v hrabance.
75. *Lepthyphantes angulipalpis* (WESTRING, 1851)
N, RII; MS — 1f.
76. *Lepthyphantes cristatus* (MENGE, 1866)
P, RII; SM — 15m 6f, PS — 1m 4f, MJ — 6m 11f. Na uvedených stanovištích v zemních pastech, na bylinách a v hrabance.
77. *Lepthyphantes monticola* (KULCZYNSKI, 1881)
P, RI; SM — 3m 1f FP, MJ — 1m FP.
78. *Lepthyphantes obscurus* (BLACKWALL, 1841)
P, RI; SM — 1f na keřích, OS — 1f.
79. *Lepthyphantes pallidus* (O. P. CAMBRIDGE, 1871)
N, RII; MJ — 1m v prosevu, 1m FP. BUCHAR, 1972 nalézal tento druh jen v nížinách.
80. *Lepthyphantes pisai* MILLER, 1951
MJ — 2m FP. V bukových lesích v norách myší a krtek probíhající pod hluboko zabořenými kameny (MILLER, 1971). BUCHAR, 1972 jej označuje za druh, jehož výskyt není v Čechách doložen, ale je pravděpodobný a je znám z jiných oblastí ČSR. Nálezy dvou

kusů v pastech na jižním svahu Medvědice jsou prvými nálezy na území Čech.

81. *Lepthyphantes tenebricola* (WIDER, 1834)
P, RII; SM — 19m 26f, MJ — 83m 83f, MS — 46m 47f, SV — 14m 32f. Kromě paseky na všech zkoumaných stanovištích, ve všech zemních pastech, na bylinném patře, ve smrčině v pavučinách na mechu těsně pod povrchem, v pralesních porostech v hrabance, v listí a pod kameny.
- Rod: *Linyphia* LATREILLE, 1804
82. *Linyphia (Linyphia) clathrata* SUNDEVALL, 1829
P, RII; PS — 1m na bylinách.
83. *Linyphia (Protinyphia) peltata* WIDER, 1834
P, RII; SM — 1m 1f na bylinách a na keři, MS — 1m ve smycích bylin.
84. *Linyphia (Linyphia) triangularis* (CLERCK, 1758)
N, E; OS — 1f; PS — 5m 33f, MJ — 8f, MS — 1m 1f, SV — 1f. Nebyl nalezen pouze uvnitř smrčiny, na ostatních stanovištích se nacházel ve smycích bylinného patra, na pasece také na mladých smrčcích.
- Rod: *Macrargus* DAHL, 1886
85. *Macrargus rufus* (WIDER, 1834)
P, RII; SM — prosev, MJ — 7f FP a v prosevu, MS — 1f v prosevu, SV — 1f FP.
- Rod: *Meioneta* HULL, 1920
86. *Meioneta rurestris* (C. L. KOCH, 1836)
N, E; MS — 1m 1f na bylinách.
- Rod: *Microneta* MENGE, 1868
87. *Microneta viaria* (SIMON, 1897)
N, RII; MJ — 10m 11f FP a prosev, MS — 2f prosev, SV — 1m FP.
- Rod: *Pityohyphantes* SIMON, 1929
88. *Pityohyphantes phrygianus* (C. L. KOCH, 1836)
P, RII; SM — 1f FP, 1f na smrčcích, OS — 4m 27f, PS — 1 juv. na smrčcích, MJ — 1m FP.
- Rod: *Poeciloneta* KULCZYNSKI, 1894
89. *Poeciloneta globosa* (WIDER, 1834)
P, RII; MJ — 1f, MS — 1f.
- Rod: *Syedrula* LOCKET-MILLIDGE, 1953
90. *Syedrula innotabilis* (O. P. CAMBRIDGE, 1853)
P, RII; SM — 1m na smrčku.
- Čeleď: *Micryphantidae*
- Rod: *Araeoncus* SIMON, 1884
91. *Araeoncus humilis* (BLACKWALL, 1841)
N, E; MS — 1m na bylinném patře.
- Rod: *Asthenargus* SIMON — FAGE, 1922
92. *Asthenargus helveticus* SCHENKEL, 1937
P, RII; SM — 2f v mechu.
93. *Asthenargus paganus* (SIMON, 1884)
P, RII; SM — 1f v prosevu, MJ — 1f FP, MS — 1m 1f FP, SV — 1f v prosevu.

94. *Asthenargus perforatus* SCHENKEL, 1929
SV — 1f ve smycích bylinného patra. Velmi vzácný druh, ve Vyso-
kém Jeseníku a v Krušných horách pod kameny a na nižších rost-
linách (MILLER, 1971).
Rod: *Ceratinella* EMERTON, 1882
95. *Ceratinella brevis* (WIDER, 1834)
P, RI; SM — 1f na substrátu.
Rod: *Diplocephalus* BERTKAU, 1833
96. *Diplocephalus latifrons* (O. P. CAMBRIDGE, 1863)
P, RII; SM — 23m 26f, PS — 1m, MJ — 60m 26f, MS — 6m 13f,
SV — 23 m 33f. Na všech zkoumaných stanovištích, na zalesněných
místech v pastech, v prosevu, na bylinném patře, pod kůrou padlých
kmenů a v trouchu pařezů.
97. *Diplocephalus picinus* (BLACKWALL, 1864)
N, RII; MJ — 37m 21f, MS — 5m 6f, SV — 1m 4f. Jen v pralesních
porostech v pastech, v bylinné etáži, v listí a v mechu.
Rod: *Dismodicus* SIMON, 1884
98. *Dismodicus bifrons* (BLACKWALL, 1841)
P, RII; SM — 3f na bylinách, PS — 9f na bylinách a keřích.
Rod: *Enidia* SMITH, 1904
99. *Enidia bituberculata* (WIDER, 1834)
P, RII; SM — 1m ve smycích bylin.
Rod: *Entelecara* SIMON, 1884
100. *Entelecara acuminata* (WIDER, 1834)
E, RII; OS — 1m 1f, MS — 1m ve smycích bylin.
Rod: *Erigone* SAVIGNY — AUDOIN, 1825
101. *Erigone atra* (BLACKWALL, 1841)
N, E; SM — 1m, PS — 1f, MJ — 1f, MS — 1m 1f, SV — 2m 2f.
Na všech stanovištích, ve smrčíně na keřích, na ostatních bylinách.
102. *Erigone dentipalpis* (WIDER, 1834)
P, E; PS — 1m na keřích.
Rod: *Erigonella* DAHL, 1901
103. *Erigonella hiemalis* (BLACKWALL, 1841)
P, RII; SM — 2m 1f, PS — 6m 7f, SV — 1f, vše v prosevu.
Rod: *Gonatium* MENGE, 1868
104. *Gonatium rubellum* (BLACKWALL, 1841)
P, RII; SM — 4f, PS — 1f, MJ — 1f. Ve smycích bylinného patra,
ve smrčíně i na keřích zimolezu a na malých smrčících.
Rod: *Gongylidiellum* SIMON, 1884
105. *Gongylidiellum latebricola* (O. P. CAMBRIDGE, 1871)
P, RII; MS — 1m FP.
Rod: *Maso* SIMON, 1884
106. *Maso sundevalli* (WESTRING, 1851)
P, RII; MJ — 3f, MS — 1f, vše na bylinách a v prosevu hrabanky.
Rod: *Mecopisthes* SIMON, 1926
107. *Mecopisthes silus* (O. P. CAMBRIDGE, 1872)
P, RII; SV — 4f v prosevu.
Rod: *Micrargus* DAHL, 1886

108. *Micrargus herbigradus* (BLACKWALL, 1854)
P, E; MJ — 13m 8f, MS — 3m 1f, SV — 1m 1f. Na všech zalesněných zkoumaných stanovištích v zemních pastech, v prosevu a pod kůrou padlých kmenů.
Rod: *Oedothorax* BERTKAU, 1883
109. *Oedothorax apicatus* (BLACKWALL, 1850)
P, E; MS — 1m na bylinách.
110. *Oedothorax tuberosus* (BLACKWALL, 1841)
P, RII; SM — 1m, PS — 2f, MJ — 1f, vše ve smycích bylinné etáže.
Rod: *Saloca* SIMON, 1926
111. *Saloca diceros* (O. P. CAMBRIDGE, 1871)
P, RII; MJ — 25m 7f, MS — 3f, SV — 21m 10f, jen na stanovištích pralesních porostů v zemních pastech a v prosevu hrabanky.
Rod: *Tapinocyba* SIMON, 1884
112. *Tapinocyba affinis* de LESSERT, 1907
P, RII; SM — 1f v prosevu jehličí.
Rod: *Thyreosthenius* SIMON, 1884
113. *Thyreosthenius parasiticus* (WESTRING, 1851)
P, E; SM — 2f, MJ — 1m 41f, MS — 2f, SV — 1m 10f. Kromě paseky na všech ostatních zkoumaných stanovištích v prosevu hrabanky, pod kůrou padlých kmenů a v trouchu pařezů.
Rod: *Tiso* SIMON, 1884
114. *Tiso vagans* (BLACKWALL, 1834)
?, RII; MS — 1f ve smycích bylin.
Rod: *Troxochrus* SIMON, 1884
115. *Troxochrus nasutus* SCHENKEL, 1925
SM — 1m 5f ve smycích bylin a při sklepávání keřů, SV — 1m 1f ve smycích bylin. V podhorských a horských jehličnatých lesích v trávě a v mechu velmi vzácně (MILLER, 1971). BUCHAR, 1972 jej označuje za druh, jehož výskyt v Čechách není doložen, ale je pravděpodobný a je znám z jiných oblastí ČSSR. Na Stožci zjištěn jednak ve smrcině, jednak na vrcholu Stožce v pralesním porostu. Je to prvý nález tohoto druhu pro území Čech.
Rod: *Wideria* SIMON, 1864
116. *Wideria cucullata* (C. L. KOCH, 1836)
P, RII; MJ — 2m 2f FP a prosev, MS — 2m FP.

b) Zhodnocení kvalitativního a kvantitativního složení arachnofauny sledovaných stanovišť vrchu Stožec

Na sledovaných stanovištích bylo zjištěno celkem 118 druhů, náležejících do 17 čeledí (Tab. 1). (V přehledu druhů je uváděno jen 116 druhů — číslo 118 zahrnuje v sobě i zatím neurčený druh rodu *Porrhoma* sp. a neurčitelné dva kusy rodu *Evarcha* sp. (juv.), což byli jediné zástupci čeledi *Salticidae* zjištění na sledovaném území). Práce si v žádném případě nečiní nárok být považována za definitivně hodnotící arachnofaunu Stožce. Území vrchu Stožce (i když uvažujeme jen jeho zalesněnou část) je velmi rozsáhlé, s mnoha lesními typy a podrobný průzkum takového území vyžaduje mnohem delší dobu, než jaká byla k výzkumu určena. Z tohoto důvodu bylo třeba zvolit k průzkumu jen několik stanovišť, pře-

Obr. 4: Medvědice - jižní svah — Abb. 4:
Medvědice - Südhang

devším navržená chráněná území s pralesními typy porostů — Medvědice a vrchol Stožce. Dále byla arachnologicky vyhodnocena část smrkového porostu na severovýchodním a východním svahu (vnitřek a okraj porostu) a konečně paseka hraničící s tímto smrkovým porostem, na níž však byl konán jen orientační průzkum (sběry byly konány nepravidelně a nebyly zde umístěny formalinové pasti). Tato vybraná typová stanoviště zastupovala víceméně tři hlavní biotopy Stožce — listnaté a smíšené porosty pralesního typu, smrkové kultury a mýtiny jako dočasně odlesněná a otevřená stanoviště. Je více než pravděpodobné, že na dalších biotopech Stožce, lišících se od zkoumaných stanovišť složením porostu, expozicí apod., bude i odlišné složení arachnofauny. Důkazem tohoto tvrzení jsou údaje dr. Kasala (ústní sdělení), který na území Stožce zjistil druhy, které jsem na zkoumaných stanovištích nenalezl: *Agyneta cauta*, *Bathypantes parvulus*, *Centromerus obscurus*, *Dismodicus elevatus*, *Enoplognatha bellicosum*, *Lepthyphantes mengei*, *Meioneta beata*, *Meioneta saxatilis*, *Minyriolus pusillus*, *Wideria fugax*. Ani v rámci zkoumaných stanovišť nemusí být zjištěný počet zde žijících druhů úplný. V průběhu tří let průzkumu byly některé druhy nalezeny jen v jednom nebo ve dvou kusech (např. *Araeoncus humilis*, *Asthenargus helveticus*, *Syedrula innotabilis* aj.) a není vyloučeno, že se zde mohou vyskytnout i druhy s ještě menší frekvencí, které nemusely být během výzkumu vůbec zachyceny! Nutno uvažovat i ty druhy, které jsou sice na zkoumaném stanovišti nevzácné, ale jejichž skrytý způsob života znemožňuje dokázat jejich výskyt s použitím dostupných metod.

Při výzkumu zalesněné části Stožce nebylo možné z časových a technických důvodů použít kvantitativních metod. Za jedinou kvantitativní metodu může být považována metoda formalinových zemních pastí. Pasti pracují nepřetržitě od okamžiku umístění v terénu a zachycují druhy vyskytující se v různých ročních obdobích a mající různou denní aktivitu (a to i druhy, které jsou aktivní v noci). Zachycují jen arachnofaunu epigeonu. Kvantitativní vyhodnocení této pozemní arachnofauny na jednotlivých stanovištích, kde byly pasti umístěny (smrčina, Medvědice — severní a jižní svah a Stožec — vrchol) je v Tab. 4—8. Týká se jen dospělých kusů, imaturní stadia nejsou do vyhodnocení zahrnuta.

Ze 116 zjištěných druhů náleží 74 druhy (63,8 %) ke složce psychrofilní, 25 druhů (21,6 %) k nespecifické složce, 3 druhy (2,6 %) ke složce synantropní. 8 druhů není možno zařadit (6,9 %) (BUCHAR, 1972; u 6 druhů, tj. 5,2 % není v příslušné literatuře jejich zařazení uvedeno). Celkově tedy převažuje na zkoumaném území druhově složka psychrofilní, méně se uplatňuje nespecifická složka arachnofauny. Zástupci termofilní složky nebyli zjištěni. To je zcela v souladu s charakterem zkoumaného území a je možno předpokládat druhové složení převážně psychrofilní a nespecifické složky arachnofauny pro většinu zalesněného území Stožce.

Srovnání reliktního charakteru arachnofauny jednotlivých zkoumaných stanovišť viz Tab. 2. (údaje podle BUCHARA, 1972).

7 druhů (6%) z celkového počtu zjištěných jsou relikty I. řádu, 70 druhů jsou relikty II. řádu, 33 druhů (28,4%) jsou druhy expanzivní (BUCHAR, 1972; pro 6 druhů, tj. 5,2% nejsou literární podklady). Relikty I. řádu jsou druhy, vyskytující se výhradně na stanovištích nejméně zasažených lidskou činností, relikty I. řádu žijí na zalesněných a jiných nedevastovaných stanovištích včetně kulturních lesů; jako expanzivní jsou označeny ty druhy, které jsou schopné osídlit i devastovaná území. Existence reliktní I. řádu tedy indikuje zachovalost a původnost stanoviště. Na zkoumaných stanovištích to byly tyto druhy: *Araneus alpicus* (na všech stanovištích), *Centromerus pabulator* (smrčina, Medvědice — jižní a severní svah, Stožec — vrchol), *Ceratinella brevis* (smrčina), *Lepthyphantes obscurus* (smrčina a její okraj), *Lepthyphantes monticola* (smrčina, Medvědice — jižní svah) *Pardosa riparia* (paseka), *Robertus scoticus* (smrčina, Stožec — vrchol).

Na zkoumaném území byly druhově nejpočetněji zastoupeny čeledi *Linyphiidae* a *Micryphantidae* (Tab. 1).

Na pasece byl prováděn jen orientační kvalitativní výzkum, metoda pastí byla nahrazena pouze metodou individuálního sběru a prosevem substrátu. Na stanovišti převažovala druhově složka psychrofilní (59%). Z cenných nálezů nutno uvést druhy *Araneus alpicus* a *Pardosa riparia*, které jsou relikty I. řádu a dále *Pardosa sordidata* a *Xysticus acerbus*.

Uvnitř smrčiny převažovala druhově složka psychrofilní (74,4 %). Ve formalinových pastech převládala početně výrazně rovněž složka psychrofilní (89,2 %). Velmi významným nálezem je *Troxochrus nasutus* — první nález na území Čech! Z ostatních druhů jsou *Araneus alpicus*, *Centromerus pabulator*, *Ceratinella brevis*, *Lepthyphantes monticola*, *Lepthyphantes obscurus* a *Robertus scoticus* relikty I. řádu; hodnotné jsou i ná-

Obr. 5: Stožec - vrchol — Abb. 5: Stožec - Gipfel

lezy druhů *Asthenargus helveticus*, *Pardosa sordidata*, *Theridion pallens*, *Thyreosthenius parasiticus*. Na okraji smrčiny byl sklepáváním větví smrků zjištěn mj. *Lepthyphantes obscurus*. Ve smrčině bylo zjištěno celkem 19 druhů pavouků epigeonu. Sumárně se v dvouletém období ukázalo 7 druhů dominantních [*Amaurobius inermis*, *Centromerus pabulator*, *Centromerus sylvaticus*, *Cybaeus angustiarum*, *Diplocephalus latifrons* a *Lepthyphantes tenebricola*]. 6 dominantních druhů náleží ke složce psychrofilní, 1 k nespecifické. Rozdílná dominance v obou letech se projevila u druhů *Amaurobius terrestris* a *Harpactes lepidus* — v roce 1978 byly dominantní, v roce 1919 recedentní.

Poměrně podrobný arachnologický průzkum byl konán na obou navržených chráněných územích, kterými jsou „Prales Medvědice“ a „Stožec“ (vrcholová partie). Tento průzkum je možné považovat za součást inventarizačního zoologického výzkumu chráněných nebo k ochraně navržených území.

V pralesním porostu Medvědice byla druhově v převaze složka psychrofilní, podobně i kvantitativně ve formalinových pastech (66 a 79,8 %). Významný je nález druhu *Lepthyphantes pisai* na jižním svahu — je to první nález pro území Čech! Na obou protilehlých svazích byly zjištěny reliktu I. řádu *Araneus alpicus*, *Centromerus pabulator*, na jižním svahu *Lepthyphantes monticola*. Za zmínku stojí i zjištění druhů *Saloca diceros* a *Thyreosthenius parasiticus* na obou svazích a *Pardosa sordidata* a *Xysticus acerbus* na jižním svahu. Složení arachnofauny obou protilehlých svahů je na první pohled značně rozdílné kvalitativně: ze 68 druhů zjištěných na Medvědici je jen 36 společných pro oba svahy, 21 druhů bylo

zjištěno jen na jižním a 11 jen na severním svahu. Rozdílné druhy byly chyceny jen v jednom, popřípadě několika málo kusech; není vyloučeno, že žijí i na svahu protilehlém, nebyly zde však pro svoji malou četnost zachyceny. Jen na jižním svahu byly zjištěny *Alopecosa aculeata*, *Ciniflo fenestralis*, *Bathypantes nigrinus*, *Centromerus expertus*, *Clubiona lutescens*, *Clubiona reclusa*, *Gonatium rubellum*, *Evarcha* sp., *Lepthyphantes cristatus*, *Lepthyphantes monticola*, *Lepthyphantes pallidus*, *Lepthyphantes pisai*, *Micrommata roseum*, *Pachygnatha degeeri*, *Pardosa sordidata*, *Pirata hygrophilus*, *Pityohyphantes phrygianus*, *Oedothorax tuberosus*, *Segestria senoculata*, *Tetragnatha pinicola* a *Xysticus acerbus*, zatímco druhy *Araeoncus humilis*, *Drapetisca socialis*, *Entelecara acuminata*, *Gonyliidiellum latebricola*, *Lepthyphantes angulipalpis*, *Linyphia peltata*, *Meioneta rurestris*, *Meta merianae*, *Oedothorax apicatus*, *Tiso vagans* a *Zelotes clivicola* byly zjištěny pouze na severním svahu. Druhová podobnost arachnofauny obou protilehlých svahů vyjádřená Soerensenovým koeficientem (při absenci druhů nalezených v menším počtu než 5 kusů, viz Tab. 9) je však velmi vysoká. Rovněž kvalitativní i kvantitativní zastoupení jednotlivých klimaticko-ekologických složek je přibližně stejné. Na stanovišti Medvědice — jižní svah bylo ze 35 druhů zjištěných v pastech 6 dominantních (*Amaurobius terrestris*, *Centromerus sylvaticus*, *Diplocephalus latifrons*, *Diplostyla concolor*, *Lepthyphantes tenebricola* a *Saloca diceros*). 4 dominantní druhy náleží k psychrofilní, 2 k nespecifické složce arachnofauny. *Diplocephalus picinus* a *Harpactes lepidus* se ukázaly v roce 1978 dominantní, v následujícím roce recedentní. Na stanovišti Medvědice — severní svah bylo zjištěno v pastech celkem 27 druhů, z nichž *Centromerus sylvaticus*, *Cybaeus angustiarum*, *Diplocephalus latifrons*, *Lepthyphantes alacris* a *Lepthyphantes tenebricola* se ukázaly ve dvouleté etapě výzkumu jako dominantní. Jeden druh patří k nespecifické složce, ostatní k psychrofilní. Druh *Diplostyla concolor* byl v roce 1978 dominantní, v roce 1979 recedentní, *Centromerus pabulator* byl dominantní v roce 1978, ale v roce 1979 v pastech nebyl vůbec nalezen!

Na stanovišti Stožec — vrchol převažovala opět složka psychrofilní (druhově 63,8%, kvantitativně v pastech 74,6 %). Jako relikty I. řádu zde byly zjištěny *Araneus alpicus*, *Centromerus pabulator* a *Robertus scoticus*; cenné jsou i nálezy druhů *Asthenargus perforatus*, *Mecopisthes silus*, *Pardosa sordidata*, *Saloca diceros* a *Thyreosthenius parasiticus*. Také na tomto stanovišti byl zjištěn *Troxochrus nasutus*, což je — jak už bylo uvedeno v hodnocení smrkového porostu — prvý nález pro Čechy. V pastech bylo z 23 druhů 7 dominantních (*Amaurobius terrestris*, *Centromerus sylvaticus*, *Ciniflo claustrarius*, *Cybaeus angustiarum*, *Diplocephalus latifrons*, *Lepthyphantes tenebricola*, *Saloca diceros*). Mezi dominantními druhy převažují opět druhy náležející k psychrofilní složce (5), 2 druhy náležejí ke složce nespecifické.

Dominantní na všech čtyřech stanovištích byly tři druhy: *Centromerus sylvaticus*, *Diplocephalus latifrons* a *Lepthyphantes tenebricola*. Kromě nich byly společné pro všechna stanoviště (ale s různou dominancí) tyto druhy pozemní arachnofauny: *Amaurobius terrestris*, *Centromerus pabulator*, *Centromerus sellarius*, *Ciniflo claustrarius*, *Cybaeus angustiarum*, *Harpactes lepidus*, *Lepthyphantes alacris* a *Tegenaria torpida* (Tab.

Obr. 6: Okraj smrčiny

Abb. 6: Rand des
Fichtenbestandes

4—8). Zastoupení jednotlivých klimaticko-ekologických složek arachnofauny epigeonu na jednotlivých stanovištích je vyčísleno v tabule 3. Druhá podobnost arachnofauny zkoumaných stanovišť je vyjádřena pomocí Soersena indexu (Tab. 9).

$$QS = \frac{2c}{a + b} \cdot 100,$$

kde c je počet společných druhů obou porovnávaných stanovišť, $a + b$ je součet počtu druhů každého stanoviště. QS je vyjádřen v procentech.

Při porovnávání druhového složení stanovišť byly vzaty v úvahu jen ty druhy, které byly alespoň na jednom stanovišti chyceny v relativně vysokém počtu. Získání malého počtu kusů pouze na jednom stanovišti nevylučuje, že na ostatních se tento druh rovněž vyskytuje. Z tohoto důvodu byly srovnávány jen ty druhy, chycené v 5 a více jedincích alespoň na jednom stanovišti. Těchto druhů je 46. Se sledovanými stanovišti není porovnáván okraj smrčiny z důvodů naprosto odlišné metodiky odchytu (na okraji smrčiny pouze sklepávání spodních větví smrků, naproti tomu na ostatních prosev, smyky bylin, enevt. zemní pasti apod.).

Největší druhovou podobnost projevují stanoviště Stožec - vrchol — Medvědice - jižní svah a stejnou Stožec - vrchol — Medvědice - severní svah. Téměř shodnou podobnost mají Medvědice - jižní svah a Medvědice - severní svah. Nijak markantně se zde tedy neprojevila rozdílná expozice. Smrčina jeví s pralesními typy porostu překvapivě velkou podobnost (kolem 70 %), vyšší než s pasekou (56 %), zřejmě zde hraje roli otevřený terén paseky a zápoj smrčiny i pralesního porostu. Nejmenší podobnost jeví paseka s vrcholem Stožce (44 %) a se severním svahem Medvědice (36 %).

V arachnofauně zkoumaných stanovišť Stožce byly zjištěny stenotopní druhy, které jsou zároveň relikty I. řádu, tedy druhy s úzkou ekologickou valencí, vyskytující se výhradně na místech nejméně narušených lidskou

činností. Celkový počet reliktnů I. řádu je 7, z toho nejvíce (6) na lokalitě smrčina, dále 3 na Medvědicí a 3 na vrcholu Stožce, 2 na pasece.

ZÁVĚR

1. V letech 1977—1979 byl prováděn arachnologický výzkum vrchu Stožec na Šumavě. Bylo získáno celkem 3670 kusů pavouků, z nichž 2963 (většinou adultních) mohlo být determinováno do druhů.

2. Byla sledována arachnofauna stanovišť zalesněné části Stožce: smrkového porostu, paseky, severního a jižního svahu navržené SPR Medvědice a vrcholové části Stožce, která je rovněž navrhovanou SPR (jižní svah od vrcholu). Podrobnější průzkum byl prováděn ve smrčině a v navrhovaných chráněných územích, kde byla použita i metoda zemních formalinových pastí. Výsledky získané metodou zemních pastí byly vyhodnoceny rovněž kvantitativně.

3. Na zkoumaném území bylo zjištěno celkem 118 druhů pavouků, z toho na pasece 42, ve smrkovém porostu 55, na okraji smrčiny 23, v pralese Medvědice 68 (z toho na jižním svahu 57, na severním 48) a na vrcholu Stožce 48.

4. Zjištění dvou druhů — *Lepthyphantes pisai* a *Troxochrus nasutus* — je faunisticky velmi významné, jedná se o první nálezy na území Čech. Cenné jsou i nálezy dalších druhů — reliktnů I. řádu: *Araneus alpicus*, *Centromerus pabulator*, *Ceratinella brevis*, *Lepthyphantes monticola*, *Lepthyphantes obscurus*, *Pardosa riparia*, *Robertus scoticus*, dále *Pardosa sordidata* a *Xysticus acerbus*.

5. Bylo zjištěno, že sledované území obývá společenstvo pavouků, v němž celkově i na všech stanovištích výrazně převažuje psychrofilní složka arachnofauny (tedy druhy stenoekní) nad nespécifickou složkou, tvořenou druhy euryekními (63,8 % ku 21,6 %).

6. Druhá podobnost arachnofauny zkoumaných stanovišť je vyjádřena Soerensovým indexem. Výrazně se liší druhové zastoupení arachnofauny paseky od arachnofauny zalesněných stanovišť; největší druhovou podobnost jeví vzájemně všechna stanoviště pralesního typu, překvapivě velkou podobnost jeví smrčina s pralesními stanovišti.

Poděkování

Je mojí milou povinností na tomto místě poděkovat docentu Přírodovědecké fakulty Karlovy univerzity RNDr. Janu Bucharovi, CSc a MUDr. Pavlu Kasalovi za determinaci značné části materiálu. Bez jejich pomoci by tato práce nemohla být dokončena. Děkuji dále kolegovi RNDr. Václavu Pfliegerovi za pomoc při terénních pracích.

LITERATURA

- BUCHAR, J. (1967): Pavoučí zvířena Pančické louky a blízkého okolí. Opera Concortica, 4, 79—93.
- BUCHAR, J. (1972): Rozbor pavoučí zvířeny Čech. Přírodovědecká fakulta KU, Praha. Habilitační práce.
- KUČERA, S. (1980): Stručná charakteristika flóry a vegetace na pokusných plochách transektu Dobrá — Stožec u Volar, zoologického oddělení Národního muzea v Praze. Nepublikováno.
- MIKYŠKA, R. (1972): Geobotanická mapa ČSSR. I. České země. Academia, Praha.
- MILLER, F. (1971): Pavouci — Araneida. Klíč zvířeny ČSSR IV. Academia, 51—306. Praha.
- MILLER, F. — Svatoň, J. (1974): Príspevok k poznaniu fauny pavúkov Súľovských skál. In: Súľovské skaly štatna prírodná rezervácia [Monografia Vlastivedného zborníka Považia č. 1], 243—284. Žilina.
- PRŮŠA, E. (1977): Pralesovitý porost Stožec — Medvědice. Lesnictví, 23 (6), 421—444. Atlas podnebí ČSSR, Praha, 1958.

ANTONÍN KÜRKA

SPINNEN (ARANEIDA) AUF DEM STOŽEC IM BÖHMERWALD

In den Jahren 1977—1979 wurde der Stožec in dem unter Naturschutz stehenden Gebiet des Böhmerwaldes arachnologisch erforscht. Aufgabe dieser Untersuchungen war, wenigstens teilweise die Erkenntnisse über die Arachnofauna des Böhmerwaldes, vor allem für die Erfordernisse des staatlichen Naturschutzes, zu ergänzen.

Im bewaldeten Gebiet des Stožec wurden nachstehende Lokalitäten (in 750—1000 m über dem Meer) erforscht:

1. Fichtenwald (780—825 m über dem Meer);
2. das empfohlene staatliche Naturschutzgebiet „Medvědice“, Urwaldbestand: a) Südhang (ca. 960 m über dem Meer), b) Nordhang (ca. 925 m über dem Meer);
3. das empfohlene staatliche Naturschutzgebiet „Stožec“, die Gipfelpartie mit der südlichen Exposition und Urwaldbestand (1000 bis 1025 m über dem Meer). Auf diesen Lokalitäten waren die vier Haupttypen des bewaldeten Gebietes des Stožec vertreten.

Forschungsergebnisse

Auf der geprüften Fläche wurden insgesamt 3 670 Stück Spinnen gesammelt, von denen 2963 in Arten eingeteilt wurden. Der Rest sind juvenile Stücke, die sich nicht bestimmen liessen. Auf dem ganzen geprüften Gebiet fand man insgesamt 118 Spinnenarten, die zu 17 Familien gehören. Am häufigsten vertreten waren die Familien *Linyphiidae* und *Micryphantidae* (Tabelle 1). Die meisten festgestellten Arten (74) reihen sich zur psychrophilen klimatisch-ökologischen Komponente der Arachnofauna Böhmens (63,8 %), 25 Arten (21,6 %) zur nichtspezifischen Komponente und 3 Arten (2,6 %) zur synantropischen Komponente (nach Buchar, 1972). Vertreter der thermophilen Komponente wurden nicht festgestellt. Auch auf den einzelnen Lokalitäten herrschte immer die psychrophile Komponente vor.

Die artmässige Vertretung der klimatisch-ökologischen Komponenten steht völlig im Einklang mit dem Charakter des geprüften Gebietes.

Den relikten Charakter der Arachnofauna der einzelnen untersuchten Lokalitäten zeigt Tabelle 2. Sieben Arten (6 %) von der Gesamtzahl der festgestellten Arten sind Relikte I. Ordnung, 70 Arten (60,3 %) Relikte II. Ordnung und 33 Arten (28,4 %) expansive Arten (Buchar, 1972). Relikte I. Ordnung sind jene Arten, die ausschliesslich auf den durch menschliche Tätigkeit am wenigsten veränderten Lokalitäten vorkommen, Relikte II. Ordnung leben auf bewaldeten und anderen nichtdevastierten Lokalitäten einschliesslich Kulturwäldern. Expansive Arten sind fähig, auch devastierte Lokalitäten zu besiedeln. Auf den Untersuchungsstellen auf dem Stožec wurden als Relikte I. Ordnung nachstehende Arten festgestellt: *Araneus alpicus* (auf allen Untersuchungsstellen), *Centromerus pabulator* (Fichtenbestand, Medvědice, Stožec-Gipfel), *Ceratinella brevis* (Fichtenbestand), *Lepthyphantes obscurus* (Fichtenbestand), *Lepthyphantes monticola* (Fichtenbestand, Medvědice - Südhang), *Pardosa riparia* (Lichtung), *Robertus scoticus* (Fichtenbestand, Stožecgipfel).

Faunistisch bedeutend für das Gebiet von Böhmen sind die Funde zweier neuer Arten: *Troxochrus nasutus* im Fichtenbestand und auf dem Stožec-Gipfel und *Lepthyphantes pisai* auf dem Medvědice - Südhang.

Auf den Untersuchungsstellen Fichtenbestand, Medvědice - Südhang, Medvědice - Nordhang und Stožec - Gipfel wurden für das Einsammeln des Materials Formalin-Erdfallen benützt. Die Dominanz der einzelnen Arachnofauna-Arten des Epigeons, die nach der Methode der Formalinfallen gewonnen wurden, ist in den Tabellen 4 bis 8 angeführt. Auf allen vier Untersuchungsstellen herrschte in den Fällen die psychrophile Komponente der Arachnofauna vor (Tabelle 3).

Die Artähnlichkeit der geprüften Untersuchungsstellen ist im Soerensen-Index (in Prozenten) in Tabelle 9 ausgedrückt. Die stärkste Artähnlichkeit weisen die Lokalitäten Stožec - Gipfel und Medvědice - Südhang sowie Stožec - Gipfel und Medvědice - Nordhang auf. Eine starke Ähnlichkeit besteht auch zwischen den Untersuchungsstellen Medvědice - Nordhang und Medvědice - Südhang; gar nicht markant machte sich hier die unterschiedliche Exposition bemerkbar. Der Fichtenbestand zeigt mit den Urwaldbeständen eine überraschend grosse Ähnlichkeit. Einander am wenigsten ähnlich sind die Untersuchungsstellen Lichtung und Medvědice - Nordhang. (Zur zahlenmässigen Erfassung der Artähnlichkeit wurden nur solche Arten herangezogen, die wenigstens auf einer Untersuchungsstelle in mindestens fünf Exemplaren gefunden wurden; von diesen Arten gibt es 46).

Beschriftung der Tabellen

Tabelle 1: Übersicht der Familien und der Artenzahl auf den einzelnen geprüften Untersuchungsstellen auf dem Stožec.

SM — Fichtenbestand, OS — Rand des Fichtenbestandes, PA — Lichtung, MJ — Medvědice - Südhang, MS — Medvědice - Nordhang, SV — Stožec - Gipfel.

Tabelle 2: Relikter Charakter der Arachnofauna der einzelnen geprüften Untersuchungsstellen. RI — Anzahl der Relikte I. Ordnung, RII — Anzahl der Relikte II. Ordnung, E — Anzahl der expansiven Arten, n — Anzahl der Arten, deren relikten Charakter in der entsprechenden Literatur nicht eingeführt war, N — Gesamtzahl der Arten.

Tabelle 3: Vertretung der einzelnen klimatisch-ökologischen Komponenten der Arachnofauna des Epigeons auf den geprüften Untersuchungsstellen. P — psychrophile Komponente, N — nichtspezifische Komponente, ? — bis jetzt noch nicht festgestellte Zuge-

hörigkeit zu einer der Komponenten, n — in der entsprechenden Literatur nicht angeführte Art.

Tabelle 4: Quantitative Auswertung des nach der Methode der Formalin-Erdfallen auf der Untersuchungsstelle Smrčina gewonnenen arachnologischen Materials, d — Dominanz, D — dominante Art (mehr als 5 %), f — Weibchen, I — influente Art (2—5 %), m — Männchen, n — Gesamtzahl.

Tabelle 5: Quantitative Auswertung des nach der Methode der Formalin-Erdfallen auf der Untersuchungsstelle Medvědice - Südhang gewonnenen arachnologischen Materials. Erklärungen siehe Tabelle 4.

Tabelle 6: Quantitative Auswertung des nach der Methode der Formalin-Erdfallen auf der Untersuchungsstelle Medvědice - Nordhang gewonnenen arachnologischen Materials. Erklärungen siehe Tabelle 4.

Tabelle 7: Quantitative Auswertung des nach der Methode der Formalin-Erdfallen auf der Untersuchungsstelle Stožec - Gipfel gewonnenen arachnologischen Materials. Erklärungen siehe Tabelle 4.

Tabelle 8: Vergleich der quantitativen Auswertung des nach der Methode der Formalin-Erdfallen auf den Untersuchungsstellen Fichtenbestand, Medvědice - Süd- und Nordhang und Stožec - Gipfel in der Zeitspanne 1978—1979 gewonnenen Materials, n — Gesamtzahl aller Stücke der einzelnen in die Fallen gefangenen Arten auf den verschiedenen Untersuchungsstellen in beiden Sommern. Erklärung der einzelnen Symbole siehe Tabelle 4.

Tabelle 9: Artähnlichkeit der Arachnofauna der geprüften Untersuchungsstellen, ausgedrückt im Soerensen-Index (in Prozenten).

Tabulka 1.:

Přehled čeledí a počtu druhů na jednotlivých zkoumaných stanovištích vrchu Stožec

Vysvětlivky:

SM — smrčina, OS — okraj smrčiny, PA — paseka, MJ — Medvědice - jižní svah, MS — Medvědice - severní svah, SV — Stožec - vrchol

č. Čeleď	Počet druhů na stanovištích						Celkový počet
	SM	OS	PA	MJ	MS	SV	
1. Ciniflonidae	1	0	1	2	1	2	2
2. Dictynidae	0	1	0	0	0	0	1
3. Dysderidae	1	0	0	2	1	1	2
4. Gnaphosidae	0	0	0	0	1	0	1
5. Clubionidae	2	3	3	2	0	1	4
6. Sparassidae	0	0	1	1	0	0	1
7. Thomisidae	3	1	4	2	1	0	6
8. Salticidae	0	0	0	1	0	1	1
9. Lycosidae	2	0	6	4	1	2	7
10. Pisauridae	0	1	1	0	0	0	2
11. Agelenidae	6	1	1	5	5	5	6
12. Theridiidae	3	4	4	2	2	2	10
13. Nesticidae	0	0	0	0	0	1	1
14. Tetragnathidae	0	0	2	2	0	0	3
15. Araneidae	6	6	5	2	3	6	11
16. Linyphiidae	17	5	7	21	19	16	34
17. Micryphantidae	14	1	7	11	14	11	26
Celkem: 17 čeledí	55	23	42	57	48	48	118

Tabulka 2.:

Reliktní charakter arachnofauny jednotlivých zkoumaných stanovišť.

RI — počet reliktnů I. řádu, RII — počet reliktnů II. řádu, E — počet expanzivních druhů, n — počet druhů, jejichž reliktní charakter nebyl v příslušné literatuře uveden, N — celkový počet druhů.

Stanoviště	RI	%	RII	%	E	%	n	%	N
paseka	2	5,1	24	66,7	11	28,2	2	5,1	39
smrčina	6	10,9	34	61,8	12	21,8	3	5,5	55
okraj smrčiny	2	8,3	16	66,7	6	25,0	0	0	24
Medvědice - jižní svah	3	5,4	35	62,5	14	25,0	4	7,1	56
Medvědice - severní svah	2	4,3	30	63,8	14	29,8	1	2,1	47
Stožec - vrchol	3	6,4	24	51,1	16	34,0	4	8,5	47

Tabulka 3.:**Zastoupení jednotlivých klimaticko-ekologických složek arachnofauny epigeonu na zkoumaných stanovištích**

P — psychrofilní složka, N — nespecifická složka, ? — příslušnost k některé složce není zatím stanovena, n — druh nebyl v příslušné literatuře uveden.

Smrčina

Složka	Počet druhů	%	Počet jedinců	%
P	16	84,2	166	89,2
N	2	10,5	19	10,2
?	1	5,3	1	0,5
Celkem:	19	100	186	100

Medvědice — jižní svah

Složka	Počet druhů	%	Počet jedinců	%
P	25	71,4	395	77,2
N	8	22,9	111	21,7
n	2	5,7	5	1,0
Celkem:	35	100	511	100

Medvědice — severní svah

Složka	Počet druhů	%	Počet jedinců	%
P	20	74,0	212	84,8
N	5	18,5	36	14,4
n	2	7,4	2	0,8
Celkem:	27	100	250	100

Stožec — vrchol

Složka	Počet druhů	%	Počet jedinců	%
P	15	65,2	220	74,6
N	7	30,4	68	23,0
n	1	4,3	7	2,4
Celkem:	23	100	295	100

Tabulka 4.:

Kvantitativní vyhodnocení arachnologického materiálu, získaného metodou zemních formalinových pastí na stanovišti smrčina

d — dominance, D — dominantní druh (více než 5 %), f — samice, I — influentní druh (2,5 %), m — samci, n — celkový počet kusů, R — recedentní druh (méně než 2 %).

Druh	1978					1979				
	m	f	n	%	d	m	f	n	%	d
<i>Cybaeus angustiarum</i>	8	3	11	14,9	D	13	1	14	12,5	D
<i>Lepthyphantes tenebricola</i>	5	4	9	12,2	D	13	9	22	19,7	D
<i>Amaurobius inermis</i>	7	2	9	12,2	D	3	0	3	2,7	I
<i>Centromerus sylvaticus</i>	9	0	9	12,2	D	4	0	4	3,6	I
<i>Harpactes lepidus</i>	7	0	7	9,5	D	1	0	1	0,9	R
<i>Centromerus sellarius</i>	3	3	6	8,1	D	2	1	3	2,7	I
<i>Amaurobius terrestris</i>	5	0	5	6,8	D	1	0	1	0,9	R
<i>Lepthyphantes alacris</i>	2	2	4	5,4	D	11	11	22	19,7	D
<i>Diplocephalus latifrons</i>	3	1	4	5,4	D	11	4	15	13,4	D
<i>Lepthyphantes monticola</i>	2	1	3	4,1	I	1	0	1	0,9	R
<i>Tegenaria torpida</i>	1	2	3	4,1	I	1	0	1	0,9	R
<i>Micrargus herbigradus</i>	0	1	1	1,4	R	2	1	3	2,7	I
<i>Lepthyphantes cristatus</i>	0	1	1	1,4	R	1	0	1	0,9	*R
<i>Clubiona subsultans</i>	0	1	1	1,4	R	0	1	1	0,9	R
<i>Philodromus aureolus</i>	0	1	1	1,4	R	0	0	0	—	—
<i>Centromerus pabularius</i>	0	0	0	—	—	14	2	16	14,3	D
<i>Ciniflo claustrarius</i>	0	0	0	—	—	2	0	2	1,8	R
<i>Drapetisca socialis</i>	0	0	0	—	—	0	1	1	0,9	R
<i>Pityohyphantes phrygianus</i>	0	0	0	—	—	0	1	1	0,9	R
Celkem: 19 druhů			74	100				112	100	

Tabulka 5.:

Kvantitativní vyhodnocení arachnologického materiálu, získaného metodou zemních formalinových pastí na stanovišti Medvědice — jižní svah

Vysvětlivky viz Tab. 4.

Druh	1978					1979				
	m	f	n	%	d	m	f	n	%	d
<i>Centromerus sylvaticus</i>	20	5	25	14,9	D	7	1	8	2,3	I
<i>Diplocephalus picinus</i>	19	1	20	11,9	D	3	1	4	1,2	R
<i>Diplocephalus latifrons</i>	11	4	15	8,9	D	32	10	42	12,2	D
<i>Saloca diceros</i>	15	0	15	8,9	D	17	1	18	5,2	D
<i>Amaurobius terrestris</i>	12	2	14	8,3	D	22	0	22	6,4	D
<i>Lepthyphantes tenebricola</i>	8	5	13	7,7	D	76	62	138	40,1	D
<i>Diplostyla concolor</i>	5	7	12	7,1	D	13	6	19	5,6	D
<i>Harpactes lepidus</i>	9	0	9	5,4	D	3	2	5	1,5	R
<i>Ciniflo claustrarius</i>	5	2	7	4,2	I	2	1	3	0,9	R
<i>Cybaeus angustiarum</i>	5	1	6	3,6	I	10	9	19	5,6	D
<i>Centromerus sellarius</i>	3	1	4	2,4	I	6	3	9	3,5	I
<i>Micrargus herbigradus</i>	4	0	4	2,4	I	10	2	12	3,5	I
<i>Tegenaria silvestris</i>	3	1	4	2,4	I	2	0	2	0,6	R
<i>Tegenaria torpida</i>	4	0	4	2,4	I	1	0	1	0,3	R
<i>Microneta viaria</i>	3	1	4	2,4	I	3	2	5	1,5	R
<i>Lepthyphantes cristatus</i>	2	1	3	1,8	R	1	0	1	0,3	R
<i>Lepthyphantes alacris</i>	1	1	2	1,2	R	2	3	5	1,5	R
<i>Wideria cucullata</i>	1	0	1	0,6	R	6	0	6	1,7	R
<i>Pardosa sordidata</i>	1	0	1	0,6	R	1	1	2	0,6	R
<i>Pardosa lugubris</i>	0	1	1	0,6	R	1	0	1	0,3	R

Tabulka 5. — pokračování

Druh	1978					1979				
	m	f	n	%	d	m	f	n	%	d
Helophora insignis	0	1	1	0,6	R	0	1	1	0,3	R
Lepthyphantes monticola	1	0	1	0,6	R	0	0	0	—	—
Pirata hygrophilus	1	0	1	0,6	R	0	0	0	—	—
Clubiona lutescens	0	1	1	0,6	R	0	0	0	—	—
Cryphoeca silvicola	0	0	0	—	—	6	0	6	1,7	R
Bolyphantes alticeps	0	0	0	—	—	2	1	3	0,9	R
Macrargus rufus	0	0	0	—	—	0	2	2	0,6	R
Centromerus pabulator	0	0	0	—	—	2	0	2	0,6	R
Pachygnatha degeeri	0	0	0	—	—	0	2	2	0,6	R
Lepthyphantes pisai	0	0	0	—	—	2	0	2	0,6	R
Asthenargus paganus	0	0	0	—	—	0	1	1	0,3	R
Pityohyphantes phrygianus	0	0	0	—	—	1	0	1	0,3	R
Centromerus arcanus	0	0	0	—	—	1	0	1	0,3	R
Lepthyphantes pallidus	0	0	0	—	—	1	0	1	0,3	R
Robertus lividus	0	0	0	—	—	0	1	1	0,3	R
Celkem: 35 druhů			168	100				344	100	

Tabulka 6.:

Kvantitativní vyhodnocení arachnologického materiálu, získaného metodou zemních formalinových pastí na stanovišti Medvědice — severní svah

Vysvětlivky viz Tab. 4.

Druh	1978					1979				
	m	f	n	%	d	m	f	n	%	d
Lepthyphantes tenebricola	9	7	16	16,0	D	21	44	65	43,3	D
Cybaeus angustiarum	13	2	15	15,0	D	12	7	19	12,7	D
Lepthyphantes alacris	3	9	12	12,0	D	5	15	20	13,3	D
Diplocephalus latifrons	5	3	8	8,0	D	13	1	14	9,3	D
Centromerus sylvaticus	7	1	8	8,0	D	5	4	9	6,0	D
Amaurobius terrestris	6	1	7	7,0	D	3	2	5	3,3	I
Diplostyla concolor	3	3	6	6,0	D	3	1	1	0,7	R
Centromerus pabulator	5	0	5	5,0	D	0	0	0	—	—
Centromerus sellarius	1	3	4	4,0	I	2	2	4	2,7	I
Diplocephalus picinus	3	1	4	4,0	I	0	0	0	—	—
Micrargus herbigradus	2	1	3	3,0	I	0	0	0	—	—
Tegenaria torpida	3	0	3	3,0	I	0	0	0	—	—
Robertus lividus	2	0	2	2,0	I	0	0	0	—	—
Cryphoeca silvicola	1	0	1	1,0	R	2	0	2	1,3	R
Harpactes lepidus	1	0	1	1,0	R	0	0	0	—	—
Ciniflo claustrarius	0	1	1	1,0	R	1	0	1	0,7	R
Gongylidiellum latebricola	1	0	1	1,0	R	0	0	0	—	—
Saloca diceros	1	0	1	1,0	R	0	0	0	—	—
Labulla thoracica	1	0	1	1,0	R	0	0	0	—	—
Zelotes clivicola	0	1	1	1,0	R	0	0	0	—	—
Asthenargus paganus	0	0	0	—	—	1	1	2	1,3	R
Tenegaria silvestris	0	0	0	—	—	2	0	2	1,3	R
Wideria cucullata	0	0	0	—	—	2	0	2	1,3	R
Bolyphantes alticeps	0	0	0	—	—	0	1	1	0,7	R
Helophora insignis	0	0	0	—	—	0	1	1	0,7	R
Pardosa lugubris	0	0	0	—	—	1	0	1	0,7	R
Porrhomma sp.	0	0	0	—	—	0	1	1	0,7	R
Celkem: 27 druhů			100	100				146	100	

Tabulka 7.:

Kvantitativní vyhodnocení arachnologického materiálu, získaného metodou zemních formalinových pastí na stanovišti Stožec - vrchol

Vysvětlivky viz Tab. 4.

Druh	1978					1979				
	m	f	n	%	d	m	f	n	%	d
<i>Diplocephalus latifrons</i>	14	9	23	15,6	D	5	10	15	10,3	D
<i>Centromerus sylvaticus</i>	16	4	20	13,5	D	7	1	8	5,5	D
<i>Cybaeus angustiarum</i>	13	3	16	10,8	D	29	10	39	26,7	D
<i>Amaurobius terrestris</i>	9	3	12	8,1	D	9	2	11	7,6	D
<i>Lepthyphantes tenebricola</i>	3	9	12	8,1	D	10	18	28	19,3	D
<i>Ciniflo claustrarius</i>	6	3	9	6,1	D	16	2	18	12,4	D
<i>Saloca diceros</i>	12	7	9	6,1	D	7	1	8	5,5	D
<i>Lepthyphantes alacris</i>	4	4	8	5,4	D	2	2	4	2,8	I
<i>Pardosa sordidata</i>	5	2	7	4,7	I	0	0	0	—	—
<i>Centromerus pabulator</i>	4	1	5	3,4	I	0	0	0	—	—
<i>Tegenaria silvestris</i>	5	0	5	3,4	I	0	0	0	—	—
<i>Tegenaria torpida</i>	5	0	5	3,4	I	0	0	0	—	—
<i>Centromerus sellarius</i>	3	1	4	2,8	I	1	1	2	1,6	R
<i>Diplocephalus picinus</i>	0	4	4	2,8	I	0	0	0	—	—
<i>Pardosa lugubris</i>	3	1	4	2,8	I	0	0	0	—	—
<i>Cryphoea silvicola</i>	3	0	3	2,0	I	1	0	1	0,7	R
<i>Diplostyla concolor</i>	0	1	1	0,7	R	3	0	3	2,1	I
<i>Harpactes lepidus</i>	0	1	1	0,7	R	1	0	1	0,7	R
<i>Macrargus rufus</i>	0	1	1	0,7	R	0	0	0	—	—
<i>Bathyphantes gracilis</i>	0	0	0	—	—	1	2	3	2,1	I
<i>Bolyphantes alticeps</i>	0	0	0	—	—	1	2	3	2,1	I
<i>Microneta viaria</i>	0	0	0	—	—	1	0	1	0,7	R
<i>Robertus lividus</i>	0	0	0	—	—	1	0	1	0,7	R
Celkem: 23 druhů			149	100				146	100	

Tabulka 8.:

Srovnání kvantitativního vyhodnocení materiálu získaného metodou formalinových pastí na lokalitách smrčina, Medvědice — jižní a severní svah a Stožec — vrchol za období 1978—1979.

Vysvětlivky: n — součet všech kusů jednotlivých druhů chycených do pastí na jednotlivých stanovištích v obou letech dohromady.

Vysvětlení ostatních symbolů viz Tab. 4.

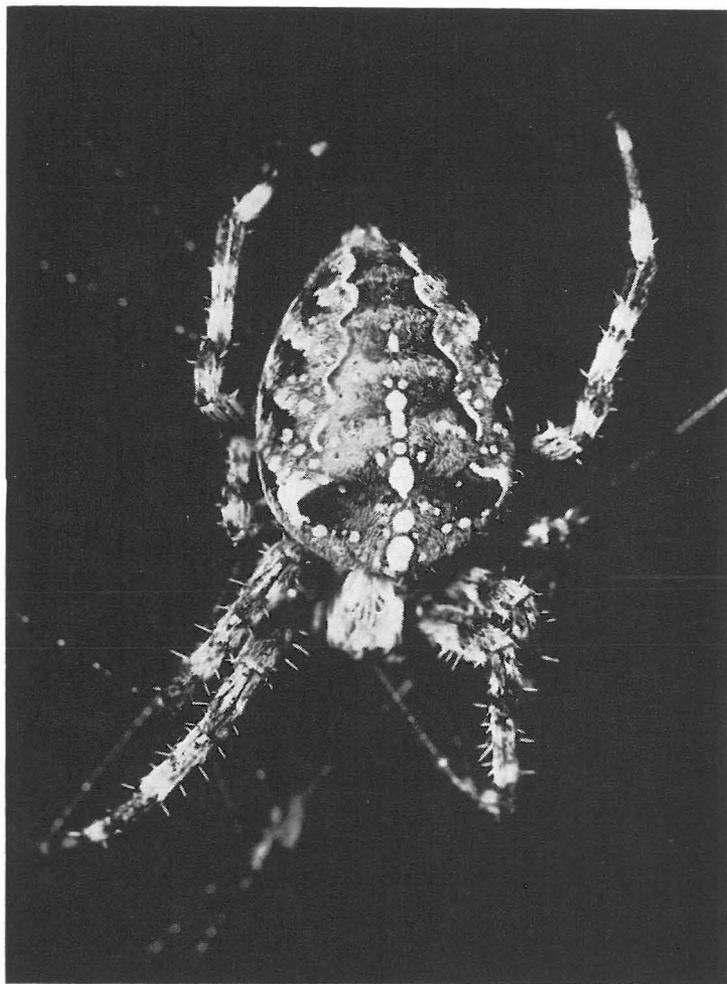
Druh	smrčina			Medvědice — jižní svah			Medvědice — severní svah			Stožec — vrchol		
	n	%	d	n	%	d	n	%	d	n	%	d
Centromerus sylvaticus	13	7,0	D	33	6,5	D	17	6,8	D	28	9,5	D
Diplocephalus latifrons	19	10,2	D	57	11,2	D	22	8,8	D	38	12,9	D
Lepthyphantes tenebricola	31	16,7	D	151	29,7	D	81	32,6	D	39	13,2	D
Cybaeus angustiarum	25	13,4	D	25	4,9	I	34	13,7	D	55	18,7	D
Amaurobius terrestris	6	3,2	I	36	7,1	D	12	4,8	I	23	7,8	D
Lepthyphantes alacris	26	14,0	D	7	1,4	R	31	12,4	D	12	4,1	I
Saloca diceros	—	—	—	33	6,5	D	1	0,4	R	17	5,8	D
Centromerus pabulator	16	8,6	D	2	0,4	R	5	2,0	I	5	1,7	R
Ciniflo claustrarius	2	1,1	R	10	2,0	I	2	0,8	R	27	9,2	D
Diplostyla concolor	—	—	—	31	6,1	D	7	2,8	I	4	1,4	R
Amaurobius inermis	12	6,5	D	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Centromerus sellarius	9	4,8	I	13	2,6	I	8	3,2	I	6	2,0	I
Harpactes lepidus	8	4,3	I	14	2,8	I	1	0,4	R	2	0,7	R
Micrargus herbigradus	4	2,2	I	16	3,1	I	3	1,2	R	—	—	—
Tegenaria torpida	4	2,2	I	5	1,0	R	3	1,2	R	5	1,7	R
Diplocephalus picinus	—	—	—	24	4,7	I	4	1,6	R	4	1,4	R
Lepthyphantes monticola	4	2,2	I	1	0,2	R	—	—	—	—	—	—
Pardosa sordidata	—	—	—	3	0,6	R	—	—	—	7	2,4	I
Bolyphantes alticeps	—	—	—	3	0,5	R	1	0,4	R	3	1,0	R
Cryphoeca silvicola	—	—	—	6	1,2	R	3	1,2	R	4	1,4	R
Pardosa lugubris	—	—	—	1	0,2	R	1	0,4	R	4	1,4	R
Robertus lividus	—	—	—	1	0,2	R	2	0,8	R	1	0,3	R
Tegenaria silvestris	—	—	—	6	1,2	R	2	0,8	R	5	1,7	R
Asthenargus paganus	—	—	—	1	0,2	R	2	0,8	R	—	—	—
Helophora insignis	—	—	—	1	0,2	R	1	0,4	R	—	—	—
Lepthyphantes cristatus	2	1,1	R	1	0,2	R	—	—	—	—	—	—
Macrargus rufus	—	—	—	2	0,4	R	—	—	—	1	0,3	R
Microneta viaria	—	—	—	9	1,8	R	—	—	—	1	0,3	R
Pityohyphantes phrygianus	1	0,5	R	—	0,2	R	—	—	—	—	—	—
Wideria cucullata	—	—	—	7	1,4	R	2	0,8	R	—	—	—
Clubiona subsultans	2	1,1	R	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bathypantes gracilis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	1,0	R
Drapetisca socialis	1	0,5	R	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Philodromus aureolus	1	0,5	R	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gongylidiellum latebricola	—	—	—	—	—	—	1	0,4	R	—	—	—
Labulla thoracica	—	—	—	—	—	—	1	0,4	R	—	—	—
Lepthyphantes pisai	—	—	—	2	0,4	R	—	—	—	—	—	—
Pachygnatha degeeri	—	—	—	2	0,4	R	—	—	—	—	—	—
Porrhomma sp.	—	—	—	—	—	—	1	0,4	R	—	—	—
Zelotes clivicola	—	—	—	—	—	—	1	0,4	R	—	—	—
Centromerus arcanus	—	—	—	1	0,2	R	—	—	—	—	—	—
Clubiona lutescens	—	—	—	1	0,2	R	—	—	—	—	—	—
Lepthyphantes pallidus	—	—	—	1	0,2	R	—	—	—	—	—	—
Pirata hygrophilus	—	—	—	1	0,2	R	—	—	—	—	—	—
Celkem: 44 druhů	186	100		506	100		249	100		294	100	

Tabulka 9.:

Druhová podobnost arachnofauny zkoumaných stanovišť vyjádřená Soerensenovým indexem (v procentech)

	paseka	smrčina	Medvědice — jižní svah	Medvědice — severní svah	Stožec — vrchol
paseka	—	56	53	36	44
smrčina	56	—	74	67	75
Medvědice — jižní svah	53	74	—	89	90
Medvědice — severní svah	36	67	89	—	90
Stožec — vrchol	44	75	90	90	—

A. Kůrka: Pavouci (*Araneida*) vrchu Stožec na Šumavě (str. 47—78)

Araneus diadematus Cl.